

Kjell Espmark, *Minnena ljuger*. Norstedts 2010.

”Utan minnet lämnas vi drivande. Utan glömskan blir havet ett stillastående vatten med ruttnande tång”. (Niklas Rådström)

Temat med glömskan har haft en avgörande betydelse i akademiledamoten Kjell Espmarks författarskap. När han nu ger oss sin självbiografi är det kanske därför högst förståeligt att han förhåller sig tveksam till minnen från barndom, uppväxt och åldrande. *Minnena ljuger*, påstår han med sin titel. Och visst förvränger minnena bilder av det tidigare inträffade. Får oss att läsa in sådant som vårt nuvarande liv har behov av att se. ”Minnet sneglar i facit”, säger författaren själv. Utdragna händelser från förr kan komprimeras till sceniska bildminnen av ett ögonblick. Ändå finns det något djupt sant i varje minne. Och biografins titel är kanske inte bara ett konstaterande, utan också en tröst, eller snarare undanflykt. De smärtsamma barndomsåren med en far som överger sin familj och en mor som har så oändligt svårt att släppa fokus på sig själv och som begår den oförsvarliga handlingen att hota sina barn med att försvinna och ta sitt liv. Ibland vore det mer barmhärtigt om minnena verkligen ljög för oss.

Kjell Espmark vänder liksom på perspektiven. I vanliga fall låter vi vuxenlivet speglas i barndomen. I Espmarks biografi är det mer som om barndomen förebådar livets kommande händelser: Den mödosamma vägen in i ett författarskap med en mörk och kritiskt granskande samhällsblick. Den sedvanliga pennalismen och småaktigheten som hör till den akademiska världen. De goda relationerna till Werner Aspenström och Tomas Tranströmer. Lars Gyllenstens ombytlighet och svek. Poesin som utvecklas till en alltmer fragmenterad bild av människan, med diktsamlingen *Vintergatan* som en höjdpunkt, inte bara av eget författarskap utan i all svensk samtida poesi. Förnimmelsen av att stå vid sidan av sig själv. Upplevelsen av en ny livsstart i den tidiga ålderdomen. Allt finns förebådat i barndomens minnen, som om de redan inträffat där. ”Minnet dröjer vid sidor som disponerar för ett författarliv”.

Kjell Espmarks självbiografi är en storslagen och poetisk vandring genom ett sällsamt författarliv. Ett stycke skönlitteratur i sig, som ytterligare fördjupar många av hans dikter och texter. Läs den.

Jakob Carlander

Ingress:

Vad får våra liv att ta en viss riktning? I självbiografin *Minnena ljuger*, formar Kjell Espmark barndomen till en myt om det egna livet med dess relationer och författarskap.

Bildtext:

Kjell Espmark är författare, poet, akademiledamot och litteraturhistoriker.